

Rondetafelgesprek over het Dreigingsbeeld ondermijning Nederland, 7 oktober 2026.

Havenbedrijf Rotterdam dankt de vaste Kamercommissie voor de uitnodiging voor dit rondetafelgesprek. Een veilige en weerbare haven is van groot belang voor Nederland en Europa. We waarderen het dat de commissie zich nader wil laten informeren over de uitdagingen die ondermijning met zich meebrengt en over de maatregelen die nodig zijn om de haven daartegen te beschermen.

De afgelopen jaren hebben publieke en private partners samen, met dank aan middelen die beschikbaar zijn gesteld door het Ministerie van Justitie en Veiligheid, belangrijke stappen gezet om de Rotterdamse haven weerbaarder te maken tegen georganiseerde misdaad. Hiermee zijn mooie resultaten behaald, zoals het elimineren van pincodefraude met de 'Vertrouwensketen' en het opzetten van een slim cameranetwerk genaamd 'Virtueel Hek'. Tegelijkertijd constateren wij dat criminelen zich blijven aanpassen en zullen inspelen op kwetsbaarheden in het logistieke systeem. Het voortzetten van de samenwerkingen en de daarbij benodigde middelen is essentieel om de weerbaarheid van de vitale infrastructuur in onze zeehaven nog verder te versterken.

De Rotterdamse haven is een van de belangrijkste logistieke knooppunten van Europa, maar juist die strategische positie maakt het havengebied aantrekkelijk voor georganiseerde criminaliteit. Het rapport Dreigingsbeeld Ondermijning Nederland 2026 laat zien dat criminele netwerken bewust gebruikmaken van logistieke processen en kwetsbaarheden in de keten. Vanuit zowel haar publieke als private verantwoordelijkheid zet Havenbedrijf Rotterdam zich in voor een weerbare en veilige haven.

Daarom pleiten wij voor:

- het terugdraaien van de bezuinigingen op de capaciteit van Douane Rotterdam;
- een wettelijke verplichting voor het veilig vrijgeven en ophalen van containers;
- een versnelling van het reparatietraject van de Havenbeveiligingswet, inclusief een integrale evaluatie van de wet.

Terugdraaien van de bezuinigingen op de capaciteit van Douane Rotterdam

Voldoende capaciteit bij de Douane Rotterdam is essentieel voor een veilige en weerbare haven. Alleen met voldoende personele inzet kunnen controles effectief worden uitgevoerd en wordt voorkomen dat logistieke processen vastlopen of nieuwe kwetsbaarheden ontstaan. Havenbedrijf Rotterdam vindt het daarom zorgelijk dat de personeelscapaciteit van de Douane Rotterdam is afgenomen, terwijl de uitdagingen op het gebied van ondermijnende criminaliteit toenemen en de containerstromen blijven groeien. Minder controles vergroten het risico dat de Rotterdamse haven opnieuw aantrekkelijker wordt voor drugscriminelen.

Tegelijkertijd breidt de haven verder uit: de komende jaren komen er drie nieuwe deepsea-containerterminals bij. Daardoor zullen jaarlijks miljoenen extra containers via Rotterdam worden vervoerd. De Douane staat daarmee voor de opgave om miljoenen extra containers te controleren op verboden goederen. Dat vraagt om structurele investeringen in capaciteit, zodat veiligheid en economische groei hand in hand kunnen blijven gaan.

Wettelijke verplichting veilig vrijgeven en ophalen van containers

Havenbedrijf Rotterdam pleit voor een wettelijke verplichting om altijd te controleren of iemand daadwerkelijk bevoegd is om een container vrij te geven of op te halen. De strijd tegen georganiseerde misdaad vraagt om structurele maatregelen die voor de hele logistieke keten gelden. De Vertrouwensketen laat zien dat zulke maatregelen effectief zijn: in de Rotterdamse haven is pincodefraude met containers als werkwijze van criminelen volledig uitgebannen in de deepsea-sector. Deze aanpak is op vrijwillige basis en in goede samenwerking ingevoerd binnen de deepsea-containersector.

Het invoeren van de Vertrouwensketen in andere logistieke schakels, zoals de shortsea- en ferrysector, blijft echter achter. Door het ontbreken van voldoende economische prikkels worden de benodigde investeringen daar nog onvoldoende gedaan. Hierdoor blijven zwakke plekken in het logistieke systeem bestaan en ontstaat het risico dat criminelen hun activiteiten verplaatsen naar deze sectoren.

Moderniseer de Havenbeveiligingswet

Modernisering van de Havenbeveiligingswet is noodzakelijk om havens weerbaar te houden tegen de huidige en toekomstige dreigingen. De wet is gebaseerd op een veiligheidskader van ruim twintig jaar oud, terwijl het dreigingslandschap sindsdien ingrijpend is veranderd. De huidige Havenbeveiligingswet biedt met name op het gebied van toezicht en handhaving onvoldoende mogelijkheden om ondermijnende en hybride dreigingen effectief aan te pakken. Er loopt, met dank aan het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, een beperkt reparatietraject om een aantal handhavingsmogelijkheden toe te voegen aan de wet. Hoewel wij dit initiatief waarderen, baart de ingeschatte doorlooptijd van drie jaar ons zorgen gelet op de actuele veiligheidsdreigingen en de urgentie om de weerbaarheid van de haven te versterken.

Daarom pleit Havenbedrijf Rotterdam voor versnelling van het lopende reparatietraject. Daarnaast is een bredere evaluatie van de wet gewenst. Een voorbeeld hierbij is België, waar de maritieme beveiligingswetgeving recent is gemoderniseerd met aanvullende maatregelen. Denk daarbij aan verplichte screenings en gebiedsverboden. Alleen met een toekomstbestendig wettelijk kader kan de haven goed inspelen op de veiligheidsuitdagingen van vandaag en morgen.